

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva 5
— Telefon šte. 31-22, 31-23, 31-24,
31-25, 31-26.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 34-92 in 33-92.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

ZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglase
iz Kr. Italije in inozemstva ima

Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30.— Din.
Za inozemstvo 50.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflijeva ulica 6, telefon
31-22, 31-23, 31-24, 31-25, 31-26.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Zopet nov angleški poraz v Libiji

Velika angleška ofenziva pri Sollumu se je zaradi uspešnih protinapadov italijanskih in nemških sil izpremenila v velik poraz — Uničenih je bilo 200 angleških tankov in sestreljenih v štirih dneh 42 sovražnih letal

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 19. junija naslednje 379. vojno poročilo:

V Severni Afriki je letalstvo nadaljevalo napade na ostanke angleških čet, ki se umikajo. V teku je čiščenje ozemlja in štetje moštva in materiala, ki ga je sovražnik zapustil. Sovražnih oklopnih vozil, ki so bila onesposobljena za borbo, je približno 200.

V letalskih bitkah je bilo sestreljenih nadaljnjih 6 sovražnih letal, tako da znašajo izgube, ki jih je vojska osi prizadela angleškemu letalstvu v štirih dneh bitke pri Sollumu, skupno 42 letal.

Bombni napadi so bili izvedeni na postojanke pri Tobruku in na naprave pri Marsi Matruh.

Angleška letala so vnovič bombardirala Bengazi.

V Vzhodni Afriki je v Galli in Sidamu položaj v celoti nespremenjen; udeleževanje topništva v okolici Gondarja.

čijo. Vrženih je bilo nekaj rušilnih in zažigalnih bomb, ki so povzročile nekaj škod in nekaj žrtev.

Hud udarec angleški propagandi

Rim, 19. jun. s. Zmagoslavni zaključek bitke pri Sollumu je predmet živahnega zanimanja svetovnega tiska. Angleška propaganda je v svoji neprevidezni pravila javno svetovno mnenje na angleški uspeh, katerega je še naplnila v reklamne svrhe, zgodilo pa se je popolnoma drugače, kakor so upali Angleži. Po umiku čet generala Wavella se je potuhnila tudi angleška propaganda, ki je znova dokazala, da sama sebe sugerira s svojim upanjem in svojimi željami. Angleško poveljstvo uradno priznava neuspeh zaradi intervencije svežih italijanskih in nemških

veljinstvo izjavilo, da so se angleške čete umaknile, ker so opravile svojo nalogo. Angleži so hoteli samo izzvati sovražnika, da bi odkril svoje sile. Angleško poveljstvo hoče torej prikazati propadlo ofenzivo kot uspele izvidniške operacije. Izvidniške operacije, pri katerih so Angleži izgubili 200 tankov, seveda nimajo primera v zgodovini vojaških izvidniških akcij, angleška propaganda pa je morala vendarle priznati, da so angleške sile naletele na srdit odpor, da so morale prestat številne protinapade in da je bilo precej hudih bojov. Angleško prizadevanje, da bi se zmanjšal pomen bitke in prikrl angleški poraz, je v odločnem nasprotju z velikimi upi, s katerimi je Anglija javnosti poročala o začetku te ofenzive. Dopisnik Reuterja je v soboto objavil, da je poveljujoči general pokazal novinarjem s palico na pesku smeri pohoda štirih napadalnih kolon. General je dejal novinarjem doslovno: »Gre za velik napad, ki bo lahko še odločilen.« Dopisnik, ki je spremljal čete, je popisal pohod motoriziranih čet po puščavskem pesku ob zori. Italijanskih in nemških letalcev ni videl, ko so pa kolone osi že napadale angleške vojske.

Dopisnik Reuterja je v nedeljo brzojavil v London, da gre za največjo libijsko bitko, ki bo odločilnega pomena. Vsa ta teatralna propaganda o bitki pri Sollumu se je končno spremenila v angleški taktični neuspeh, v umik angleških čet z izgubo 200 tankov in v splošnem strateški umik angleške propagande.

Bogat plen

Berlin, 19. junija d. Ze doslej je ugotovljeno, da je bilo v veliki bitki pri Sollumu uničenih ali zaplenjenih najmanj 150 angleških oklopnih vozil. Poleg tega so nemške čete nabrale še drug bogat plen, med drugim več poljskih in protiletalskih

topov. Neki nemški oddelek je v silovitem napadu vdrl v postojanko angleškega topništva in zajel več topov. Posebno pa se je v bojih izkazal poveljnik pehotnega polka, ki je branil prelaz Halfayo. Z največjo smelostjo je ta polk, sestavljen iz italijanskih in nemških čet, tri dni branil prelaz proti ogorčenim napadom številno nadmočnega sovražnika, dokler niso prišli močnejši oddelki na pomoč ter ga razbre-menili.

Zaplenjeni zemljevidi angleškega štaba

Berlin, 19. junija. s. Iz verodostojnih virov se doznavajo, da je bila v načrtu velika angleška ofenziva pri Sollumu, kakor sklepajo po zemljevidih generalnega štaba nile-ske armade, ki so prišli v roke sil osi. Na zemljevidih so začrtane napadalne črte, ki kažejo, da je bil nameravan direktni napad v smeri proti Tobruku in Darni.

Washington, 19. junija s. V listih »Washington News« in »New York Times« izhajajo te dni dopisi iz libijske pušave, ki jih pošiljata Richard Mac Millan in Harold Denny, posebna poročevalca ameriških listov na libijskem bojišču. Omenjena dopisnika sta 15. t. m. v svojih člankih govorila o nameravani veliki britanski akciji na fronti pri Sollumu ter sta z vsjo jasnostjo napovedala, da ima angleško poveljinstvo namen z napadom odpreti si pot na Tobruk in še dalje. Ze ta napoved obeh ameriških novinarjev je jasen dokaz, kako otročje je zatiranje britanske propagande, ki pravi, da je bilo to podjetje enostavno izvidniška akcija za preizkus so-vražnih moči.

Angleško priznanje poraza

Amsterdam, 19. jun. d. Kakor javlja uradno angleško vojno poročilo iz Kaira, objavljeno preko londonskega radia, so

morale angleške bojne sile pri Sollumu popustiti pod italijansko-nemškim pritiskom ter se pred hudimi napadi umakniti na svoje izhodiščne postojanke.

Uspehi Italije

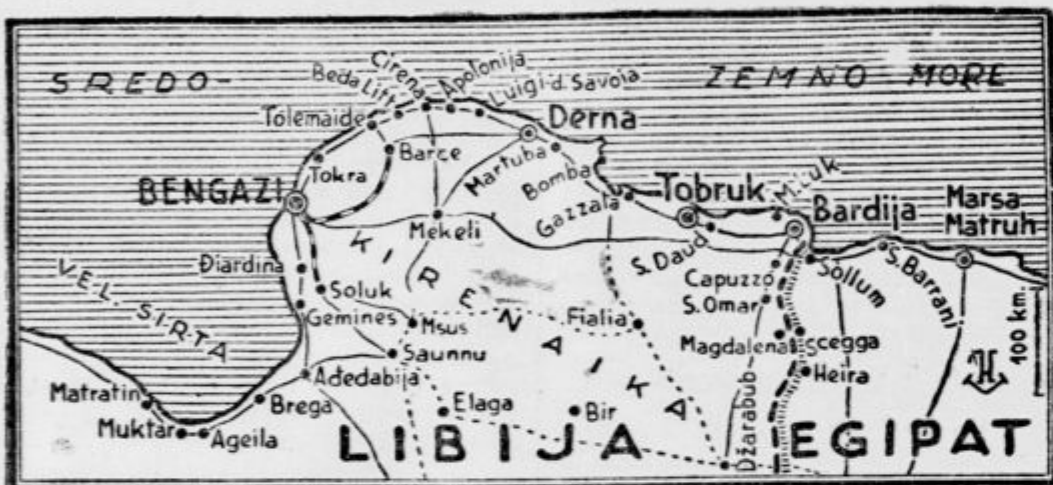
Madrid, 19. jun. s. List »Semana« posebej poseben članek intervenciji Italije v vojni ter ugotavlja, da je Italija dejansko v konfliktu z Anglijo že več nego 6 let, namreč od časa abesinske vojne ter intervencije v Španiji. Nadalje poudarja list, da je sedaj Jadransko morje italijansko, da je Albanija razširila svoje meje, da je Črna gora zopet dobila svojo neodvisnost, da je bilo pol Slovenije anektirane po Italiji, ki ima za sosedo prijateljsko Hrvaško. List zaključuje z ugotovitvijo, da vse to kaže, kako Anglija doslej ni dosegla drugega nego vrsto neuspehov tako na diplomatskem kakor tudi na vojaškem polju, kakor tudi, kako je kljub vsem angleškim prizadevanjem novi red v vsej Evropi v popolnem razvoju.

Napad na Aleksandrijo

Berlin, 19. jun. s. DNB doznavajo, da so 18. t. m. ponoči nemški bombniki zopet uspešno napadli vojaške objekte v pristanišču Aleksandrije. Bombe velikega in največjega kalibra so povzročile ogromno škodo v pristaniških napravah. Protiletalske baterije Angležev so morale prenehati s streljanjem.

Letalski napadi na Anglijo

San Sebastian, 19. jun. ir. Uradno poročilo, ki je bilo davi objavljeno v Londonu, pravi, da so tudi preteklo noč nemška letala izvedla napade na Anglijo, zlasti na vzhodni del države in na Midland. Povzročena je bila škoda, katere obseg pa še ni povsod točno ugotovljen.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 19. jun. Vrhovno vojno poveljinstvo je izdalo danes naslednje poročilo: V Severni Afriki so bili pri zaključnih bojih južno od Solluma uničeni nadaljnji angleški oklopnih vozov, v letalskih bojih pa je bilo sestreljenih 6 angleških letal.

Nemška bojna letala so 18. junija zjutraj ponovno uspešno obmetavala z rušilnimi bombami velikega kalibra vojaške cilje v angleškem pomorskem oporišču Aleksandriji.

Na morju okrog Anglije je potopilo letalstvo zadnjo noč severno vzhodno od Cromera v močno zaviranem konvoju dve sovražni trgovski ladji s skupno 5000 tonami. Bojna letala so uspešno bombardirala pristaniške naprave v Great Yarmouth, kakor tudi letališča na jugovzhodu Anglije.

Polanjanje min v številnih angleških lukah se je v zadnjem času nadaljevalo v večjem obsegu podnevi in ponoči. Angleška plovba po morju je zaradi tega utrpela nove hude motnje in izgube. Pri teh operacijah so imeli oddelki bojnih letal zračne flotilje maršala Kesselringa poseben delež.

Pri sovražnikovem poskusu, da bi večerj prilotel nad kanalsko obalo v zasedenem ozemlju, je lovska obramba sestrelila štiri angleška letala.

Sovražnik je odvrnil zadnjo noč manjše število rušilnih in zažigalnih bomb v krajih na severozahodni nemški obali. Med civilnim prebivalstvom je bilo nekaj žrtev, mrtvih in ranjenih. V stanovskih okrajih, med drugim v Hamburgu in Bremenu, je bilo nekaj poslednj razdejanj ali poškodovanj. Nočni lovi in protiletalsko topništvo je imelo pri obrambi posebne uspehe. Sestrelili so 8 napadajočih angleških letal.

Pri obrambi sovražnih napadov na nemško ozemlje so se izredno odlikovale naslednje posadke nočnih lovskih letal:

1. višji narednik Gildner ter podčastnik Poppelmayer in Schlein,
2. nadporočnik Prinz zu Lippe, podčastnik Renette in
3. nadporočnik Semrau, podčastnik Peter in podčastnik Behrens.

Višji narednik Gildner je dosegel zadnjo noč svojo 12. zmago z nočnim lovcom.

Največja bitka mehaniziranih sil

Rim, 19. jun. s. Vesti, prihajajoče iz Severne Afrike, poudarjajo vedno večjo važnost bitke pri Sollumu, ki se je končala s popolnim uspehom osnih sil. Bitka pri Sollumu je bila po splošni sodbi strokovnjakov eden izmed največjih uspehov mehaniziranih sil te vojne, nedvomno pa je bila ena največjih bitk te vrste v kolonialnih.

V bitki je bila popolnoma uničena 7. sovražna oklopna divizija s 4. in 7. brigado, ki sta igrali v prošli zimi na bojišču v Cirenaijski značilno vlogo. Zajeti ali popolnoma uničenih je bilo najmanj 200 oklopnih voz. Oso letalstvo, ki neomejeno gospodari v zraku, je bombardiralo in obstreljevalo sovražne čete. V raznih spopadih je bilo sestreljenih 31 sovražnih letal. Po vsem tem je jasno, da so se visoko leteči načrti sovražnika, ki si je obetal, da bo razbil osno fronto pri Sollumu ter deblokiral oblegani Tobruk, na vse štiri izjalovili.

Angleška letala nad severno Nemčijo

Berlin, 19. jun. ir. Oddelki sovražnih letal so preteklo noč napadli severno Nem-

Nemško-turška pogodba

o nenapadanju in prijateljskem sodelovanju

Ankara, 19. junija. s. Nemški poslanik v Ankari von Papen in turški zunanji minister Saradzoglu sta sredi ob 21. podpisala prijateljsko pogodbo med Nemčijo in Turčijo. Pogodba se glasi:

Nemška država in turška republika sta se, preteži želje, da bi postavili medsebojno odnose na osnovi vzajemnega zaupanja in pristranskega prijateljstva, sporazumeli za sklenitev pogodbe, pri čemer ostane dosedanje obveznosti obeh držav nedotaknjene.

V ta namen sta nemški kancelar in predsednik turške republike imenovala za svoja pooblaščenca zastopnika poslanika Franca von Papena in zunanjega ministra Saradzoglu, ki sta se na osnovi svojih pooblastil sporazumela o naslednjem:

Čl. 1. Nemčija in Turčija se obvezujeta, da bosta medsebojno spoštovali integralnost in teritorialno nedotakljivost svojih držav ter da ne bosta ničesar ukrenili, kar bi bilo posredno ali neposredno naprteno proti eni izmed njiju.

Čl. 2. Nemčija in Turčija se obvezujeta, da se bosta v bodoče posvetovali glede vseh problemov, ki se tičejo njihovih skupnih interesov in da se bosta sporazumeli glede postopah v teh stvareh.

Čl. 3. Pogodba bo ratificirana in ratifikacijski dokumenti bodo čimprej izmenjani v Berlinu. Pogodba se uveljavi z dnem, ko je bila podpisana in velja za 10 let. Obe strani se bosta ob primernem času sporazumeli glede podaljšanja pogodbe.

Pogodba je bila sestavljena v dvojnem nemškem in turškem originalu v Ankari 18. junija 1941.

Obenem sta nemška in turška država izmenjali tudi naslednji enako se glaseči notji glede gospodarskih odnosov med njima:

V zvezi z današnjo srečno sklenitvijo nemško-turške pogodbe, mi je v čast obvestiti Vašo Ekselencijo, da je moja vlada ukrenila vse, da bi kolikor mogoče pospešila gospodarske odnose med Nemčijo in Turčijo ter da se je pri tem ozirala na možnosti, ki so podane sprico gospodarske strukture obeh držav in na izkušnje, ki sta si jih pridobili obe državi v času vojne. Obe državi se bosta pričeli čim prej pogajati za pogodbo, s katero naj bi se izvedel ta razgovor.

Kot dodatek k pogodbi je bila objavljena za tisk in radio naslednja skupna izjava:

V zvezi s srečno sklenitvijo pogodbe sta pooblaščenca zastopnika obeh strani izrazila željo, da bi tisk obeh držav kakor tudi radio obeh strani v svojih objavah in oddajah stalno upoštevala duha prijateljstva in medsebojnega zaupanja, ki je značilen za nemško-turške odnose.

Vichy, 19. junija. Kakor javlja agencija OFI iz Carigrada, je na potek nemško-turških pogajanj ugodno vplivalo dejstvo, da ni v Siriji niti enega nemškega vojaka ter dejstvo, da Nemčija umika svoje vojaške sile z Balkana.

Izjava Saradzoglu

Ankara, 19. junija d. Turški zunanji minister Saradzoglu je podal o priliki podpisane nemško-turške prijateljske pogodbe novinarjem izjavo, v kateri je predvsem izra-

zil svoje veselje nad podpisom pogodbe. Nadalje je poudaril, da sta si nemški in turški narod sedaj zopet v novi atmosferi popolne varnosti podala roke. Turški zunanji minister je omenil tudi posebne zasluge, ki si jih je za sklenitev pogodbe stekel nemški veleposlanik v Ankari v. Papen.

Nemški komentar

Berlin, 19. jun. s. Prijateljska pogodba, ki je bila večerj podpisana med Nemčijo in Turčijo, je dogodek, s katerim se pretežno bavi današnje jutrnje časopise, ki objavljajo na posebno viden način besedilo pogodbe ter dodatne izjave, poleg tega pa zelo številne komentarje, ki povzdigujejo prijateljstvo in duh sodelovanja med Nemčijo in Turčijo, ki ga je prav ta pogodba na nedvoumen način vnovič potrdila. Tudi četrti zaveznik Nemčije v svetovni vojni, piše »Völkischer Beobachter« v svojem današnjem uvodniku, se nam je danes vnovič približal z uradnim aktom zgodovinske važnosti. Mnogo tisočev Nemcev je znalo ceniti vrednost Turkov v bitkah, v katerih so se borili na Bliznjem vzhodu, prav tako pa je vsa Nemčija sledila z živim občudovanjem orjaškemu delu obnove, ki ga je pričel v tej državi režim Kemala Atatürka. Zmage pri Galipoliju in pri Kut el Aamari so nadaljnja osnova medsebojnega prijateljstva, ki je bilo danes slovesno vnovič okrepjeno.

Potem ko list obsežno opozarja tudi na italijansko-turške odnose v zadnjih desetletjih ter na objektivne izjave, ki jih je podal Duce v svojem govoru glede Turčije pred Fašistično korporacijsko zbornico, zaključuje list z besedami: Če je danes predsednik Ismet Ineni, razvijajoč ono politiko, ki je bila od začetka osnova politike Kemala Atatürka, hotel zopet navezati s pomočjo slovesnega diplomatskega akta na še močnejši način staro tradicionalno prijateljstvo z Nemčijo, je to naravno, toda posebno značilno. Prav v času, ko se je Kemal boril za rešitev svojega naroda, je pričnela Nemčija svojo veliko nacionalno revolucijo. Ko je Nemčija pričela borbo proti židovski demoplutokraciji, je Turčija ostala neprizadeta od nezvestega prijateljstva, ki ga ji je London vsiljeval, in danes, ko je vojna sil reda zmagovito v teku proti sovražnim silam nereda, je velike važnosti odločitev Turčije, da se z dejanjem svobodne in odločne volje priključi akcijskemu področju Nemčije in s tem osi.

Odmev v Ameriki

Washington, 19. jun. s. Vest o sklepu prijateljskega pakta med Nemčijo in Turčijo je v tujakajšnih političnih krogih napravila globok vtis. Mnogi listi smatrajo sklep pogodbe kot diplomatski poraz Anglije.

Japonski poslanik v Londonu na poti v Tokio

Lizbona, 19. jun. d. Z letalom je prispel večerj semkaj japonski veleposlanik v Londonu Sigemiku. Ob 14. je nadaljeval pot v Madrid. Jutri se Sigemiku vrne v Lizbono, nakar odpotuje preko Zedinjenih držav na Japonsko.

Velikodušen Ducejev dar

600.000 lir za knjižnice vseučilišča, srednjih šol in muzejev Ljubljanske pokrajine

Ljubljana, 19. junija.

Duce je podaril vsoto 600.000 lir v korist vseučiliške knjižnice in knjižnic srednjih šol ter muzejev Ljubljanske pokrajine.

Visoki Komisar je izrazil Duceju zahvalo obdarovanih zavodov in prebivalstva.

Vdanostno in zahvalno brzojavko za velikodušen dar Duceja, ki je ponovno s tem dejanjem pokazal svoje živo zanimanje za kulturo in tradicije Slovencev, sta poslala rektor univerze in župan Ljubljane.

Slovenski kulturni zavodi Ljubljanske pokrajine so bili v zadnjem času že ponovno predmet velike pozornosti italijanskih oblasti, znanstvenih zavodov in javnosti. Tako je bolognska univerza podarila svoji posestrimi v Ljubljani dragoceno zbirko izbranih knjiž, znanstveni zavod v Bologni pa svoje publikacije. Zlasti velikodušno pa se je v tem pogledu izkazal Duce, ki je že po prej zagotovil dograditev institutov našega vseučilišča, sedaj pa je naklonil 600.000 lir za vseučiliško in srednješolske knjižnice ter za muzeje Ljubljanske pokrajine. Z Ducejevim darom bodo mogle naše knjižnice in muzeji zelo obogatiti svoje kulturne zaklade.

Marša De Bono odpotoval v Novo mesto

Poslovlja sta se od njega Visoki Komisar in Poveljnik Armadnega Zbora

Ljubljana, 19. junija.

Potem, ko je inspiciral čete ljubljanske posadke, je maršal Italije Eksc. Emilio De Bono zaključil svoje bivanje v Ljubljani, izražajoč svoje veliko zadovoljstvo nad udarno silo in disciplino oddelkov, ki jih je pregledal. Vsi ti oddelki so imeli priliko, da pokažejo pred maršalom svojo vojaško pripravljenost.

Eksc. De Bono je zapustil Ljubljano davi ob 8. Sprmljan od Poveljnika Armadnega Zbora Eksc. Robottija se je podal preko mestne meje v smeri proti

Novemu mestu. Ob mestni meji je bila postavljena častna četa z godbo in zastavo. Maršal je vrgledal četo, ki je bila postavljena v pozoru ter je ozvenila orožje.

Takoj nato se je maršal pristrčno poslovil od Visokega Komisarja Eksc. Graziolijsa, sedel v svoj avtomobil ter je v družbi Eksc. Robottija nadaljeval vožnjo v smeri proti Novemu mestu. Tam je pred odhodom iz Slovenije v navzočnosti generala Romera inspiciral čete divizije »Isonzo«.

Anglija se pripravlja za obrambo Indije

Lizbona, 19. jun. s. Britanska agencija »Exchange« poroča, da sta se general Wavell, vrhovni poveljnik britanskih čet na vzhodu, in general Auchinlech, vrhovni poveljnik britanskih čet v Indiji, sestala pretekli dni v Basri. Razpravljala sta o strateškem položaju, ki je nastal med Sredozemljem in Perzijskim zalivom zaradi dogodkov zadnjih mesecev. Po mnenju glavnega stana britanskih čet je vojni razvoj načel vprašanje obrambe Indije. V zvezi s tem je angleško poveljinstvo začelo razna obrambna dela, ki se izvajajo z mrzlično naglico.

Sestanek v Basri se pripljuje dejstvu, da so do nedavna vsa britanska navodila zahtevala ojačenje obrambe Vzhodne Indije, zlasti Singapura in Birme, dočim prevladuje danes v Londonu nazor, da je

treba to ojačenje izvršiti zlasti na severnih in zapadnih mejah Indije.

Indija je največji dobavitelj surovin angleškega imperija ter osrednja točka kopnih zvez britanskega imperija. Omenjena agencija zagotavlja, da se pripravlja Indija za takojšnjo akcijo, ako bi bilo neposredno ogrožena.

Gandhi o civilni nepokorščini v Indiji

Teheran, 19. jun. ir. Kakor poročajo iz Bombaya, je izjavil Gandhi novinarjem, da bo akcija za civilno nepokorščino v Indiji zavzemala vedno večji obseg.

Angleška križarka »Alcazar« hudo poškodovana

Rio de Janeiro, 19. d. V tujakajšne pristanišče je prispela večerj v počasni vožnji angleška pomožna križarka »Alcazar«, ki je očividno težko poškodovana.

Sirija in Libanon

Sirija in Libanon sta najrodovitnejši deželi arabskega sveta. Na dobro namakanih tleh imata še mnogo prostora za poljedelsko naselje. Med obema gorskima verigama Libanona in Antilibanona, ki se razprostirata od severa proti jugu in sta deloma gozdnati ter bogati s padavinami, leži globoka dolina, ki se na jugu nadaljuje v dolini Jordana.

Na površini 161.000 štirjaskih kilometrov je obdelanih samo 6,7 odstotka zemlje, in sicer po treh četrtinah z žitaricami, zlasti s pšenico (l. 1938.: 660.000 ton) in ječmenom (385.000 ton). Velika je tudi kultura prosa, koruze in riža. Med industrijskimi rastlinami je bombaž na prvem mestu. Okrog Haleba sadijo tobak, sezam in konopljo. Znatni so nasadi murv, oranž, mandljev, pistacij, smokv in citron. Dosti je oljk (88.000 ha) in vinske trte (55.000 ha). Prebivalstvo se bavi mnogo tudi z živinorejo, z mlekarstvom, starstvom in pridobivanjem masla.

Domača industrija se je krepko razvila, posebno predilniška in tkalniška. Še leta

1938. je Sirija uvažala za 200 milijonov frankov tkanin, danes uvažala že dosti manj. Cementna industrija proizvaja letno okrog 220.000 ton. cementa. Omeniti je tudi izdelovanje konzerv, sadnih proizvodov, pivovarne in oljarne. V okolici Homsa so v novem času nasadili sladkorni trs.

V zadnjem letu pred sedanjo vojno je znašal izvoz Sirije 360.000 ton v vrednosti 1290 milijonov frankov in uvoz 375.000 ton v vrednosti 585 milijonov frankov. Upoštevan ni uvoz zlatih in srebrnih novcev ter iraški petrolej, ki gre skozi cevovod do Tripolisa (Tarabulisa). Znatno je bil tranzitni promet. Najvažnejše države, ki so uvažale v Sirijo, so bile Anglija, Francija in Japonska. Dobavljale so pred vsem tekstilne in vse mogoče kovinske izdelke do strojev in avtomobilov, dalje kemične izdelke, petrolejske derivate, stekleno, papirno in električno blago. Med deželami, v katere je Sirija izvažala, so bile na prvih mestih Palestina, Francija in Anglija. Izvozno blago je predstavljalo v glavnem žito, sadje, sočivje, sadne kou-

serve, olivno olje, kokoni sviloprejk, volna, bombaž, kože, jajca. Znatno je bil tudi tujski promet.

Železniško omrežje v Siriji in Libanonu, ki predstavlja skupaj francosko mandatno ozemlje Sirijo, se je od prve svetovne vojne dalje razširilo od 800 km na 1800 km. Glavne ceste obsegajo 3500 km. motornih vozil vseh vrst, skoraj samih velikih vozil, je imela Sirija pred vojno okrog 12.000. Pristanišča, zlasti Bejrut, razpolagajo z obsežnimi napravami. Posebno veliko letališče za živalski potniški promet je imel Bejrut. Namakalni prekopi odpirajo obdelavi nova ozemlja, zlasti v okrožju Homsa in Bekaški ravnini. Razumljivo je, da se je gospodarski položaj Sirije, ki se je tako dobro razvijal, od začetka vojne dalje čedalje bolj slabšal, danes pa je sploh na tleh. Prebivalstvo, ki šteje 3,12 milijona duš, je plemensko zelo neenotno. Sestavljajo ga poleg Arabcev močne armenske, asirske, družijske, grške, kurdske in turške manjšine, poleg tega seveda še nekaj belokozcev.

Iz zgodovine piva

Pivo je človeštvo poznalo že v davnih časih. Njegova prvotna domovina je Jutranja dežela. V Egiptu je »tekoči kruh« imel že pred 5000 leti tolikšna uloga, da je predstavljalo pivo za bogov daritev bogov in pokojnikom. Mesto Peluzij je v deželi Nila kot mesto piva uživalo velik ugled po tedanjem svetu. Pivo so Egipčani izdelovali na ta način, da so kvasili kruh rezali na majhne kose in ga pustili pa več dni vreti v nilski vodi. Kašnatu brozgo so sužnji stekali z bosimi nogami in jo ob dodatku vode skozi sito napolnili v vrče. Neka nastenska risba prikazuje, da je moč, ki je šel pivo pit, jemal po dva sužnja s seboj z rogoznic, na kateri sta ga potem prenesla domov. Račun s kraljevega dvora na nekem papiru, ki je star okrog 4000 let, nam poroča, da so kraljevi mizi dobavljali vsak dan 130 vrčev piva. Od teh jih je kraljica osebno prevzela pet.

Tudi v Babiloniji so cenili pivo. Neka natakara iz piske točilnice je postala celo kraljica v mestu Kisu, ki je tedaj gospodarilo nad Babilonom. Prestolonaslednik se je bil zaljubil v dekle, se z njo poročil in ustanovil z njo 3. dinastijo kraljev iz Kisa.

Tej zgodbi je treba pridružiti bajko, ki jo pripoveduje starogermanska Edda. Nordlanski kralj Alrek ni vedel, kateri izmed dveh lepih žensk naj bi naklonil svoje srce. Tedaj si je izmislil tekmo v pivovarski kuhinji: tista, izmed obeh plemenitajskih hčera, ki bi zvarila najboljšo pivo, naj bi postala njegova žena. Tako se je tudi zgodilo. K temu je pripomnil, da je bilo varjenje piva poleg peke kruha v starih časih, do srednjega veka, večinoma žensko delo. Še pred nekoliko stoletji so ženske lahko bile priznane članice pivovarskih cehov.

Plinji poroča o pivski zvrsti »cerevesiac«, ki jo znajo ženske v Galiji in Španiji sl-

ajno pripraviti iz pšenice. Tam so ženske v ostalem uporabljale svoj izdelek tudi kot kozmetikum. Čez noč so si namazale lica z debelo plastjo pivske pene in to jim je dajalo baje zelo nežno polt. Kakor stara orientalska ljudstva, so tudi evropska poznala daritve bogovom in pokojnikom s pivom. V raznih slovanskih deželah so pokojnikom še v novejših časih dajali steklenico piva v grob ali pa zlili skodelo piva v odprto jamo, češ: »Pij, kakor si pil prej!« Galski brodarji z Orkneyev in Herbridov so bogovom darovali pivo, isto tako stara germanska ljudstva. Tudi pri svečanih pogodbah je pivo v starih in novih časih imelo svojo ulogo.

Dovolj bencina...

V bolnišnico v Hazletonu so pripeljali pred dnevi moža s težkimi opeklinami na obrazu in rokali. Izjavil je, da nima niti pojma, kako se je mogel tako opečti. »Napravi sem samo to,« je pripomnil, »da sem s prižgano svečo pogledal, da-li je v posodi za bencin v mojem avtomobilu dovolj bencina.«

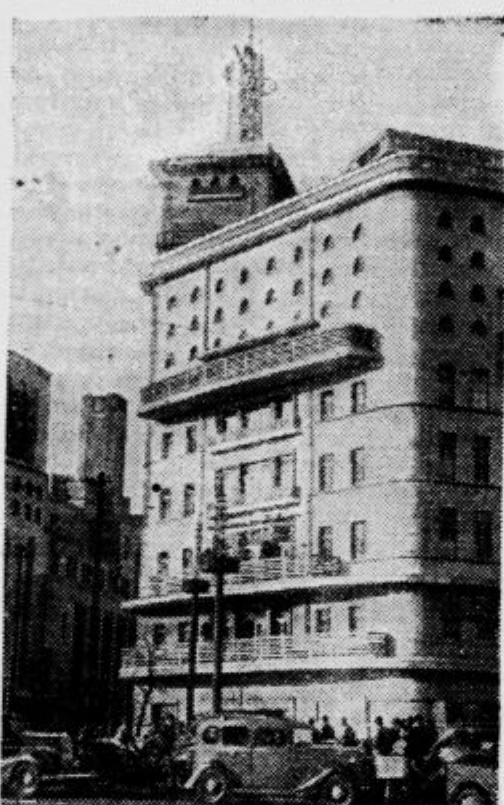
Nu, bencina je bilo dovolj...

Zimske endivije

Ker sejemo zimske endivije običajno zelo pozno, v začetku junija do julija, nam v zgodnji dobi prav dobro nadomesti razno zelenjavo, kakor špinat, fižol, grah in tudi zgodnji krompir. Zahteva krepka, redilna tla, ki jih moramo gnojiti s preležanim hlevskim gnojem, če jih nismo že za prejšnji pridelek bogato založili z redilom.

Razdalje med poedinimi rastlinami so

Moderni Tokio

Eno največjih časopisnih podjetij v japonski prestolnici ima sedež v nebotičniku sredi mesta

v sedanjem času za prijetno nožno kopel, če ni na razpolago tekoče sladke vode ali pa slanega morja

Zemlja požrla 40 oseb

Posebno tragičen dogodek so ugotovili sedaj v zvezi z nedavnim potresom, ki je razsajal v raznih krajih Male Azije, pred vsem v okrožju Mugle in Smirne. Med iskalnim in reševalnim delom, ki ga vršijo sedaj, so dognali tragično usodo, ki je zadel prebivalstvo majhne vasi v okolici Smirne.

V vasi se je ob potresu zrušilo več hiš. Niso se pa samo zrušile, temveč so se pod njimi odprla do petdeset metrov globoka brezdna, ki so požrla ruševine in vse ose-

be, ki jih je potres presenetil v hišah. Zaradi tega sprva niso mogli doznati, kam so te osebe izginile. Gre za nič manj nego štirideset ljudi. Resnico o tem, kam so izginile, so zvedeli šele sedaj, ko so reševalci obiskali poedine porušene hiše. Ugotovili so pod njimi globoke razpoke, v katerih so ležala trupla. Ta trupla je izdajal strašni smrad, ki se je dvigal iz brezd. Vsak poskus, da bi te ljudi rešili, pa bi bil že ob katastrofi zaman, kajti žrtve so se gotovo takoj zadušile.

Električno oko proti pobegom iz ječe

Iz Michigana poročajo o ponesrečenem pobegu dveh kaznjencev. Ko sta se vzpenjala na kaznilniški zid, je začel nenadno streljati samokres, čeprav ni bilo videti nobenega paznika in električni zvonec je pričel brniti na vso moč. Oba moža sta prišla v območje električnega očesa, izuma inž. Edwina Vedderja, ki naj bi preprečeval takšne pobege.

Ta električno oko je ena izmed mnogih modernih uporab fotoelektrične stanice. Žarki nevidne svetlobe padajo na skrito nameščeno stano in proizvajajo v njej električni tok. Čim kakšen predmet prekine te vpadajoče žarke, se prekine tudi nastajanje toka in v tem trenutku prične delovati priprava, ki pritiska na peteln samokresa in sproži svarilni zvonec. Mo-

ža, ki sta skušala zbežati, sta na vrhu zida s svojimi telesi, ne da bi to vedela, prekinila nevidni žarek, ki je padal iz skrito nameščene žarnice na električno oko. Jetnika sta bila od krogel iz samokresa ranjena in sta padla na tla. Pazniki so ju prenesli potem v kaznilniško bolnico.

N A M E S T O A N E K D O T E

Igropisec je korakal z velikimi, odmerjenimi koraki in globoko zamišljen čez oder pravkar dozidanega gledališča. Ravnatelj ga je opazil ter vprašal: »Kaj prav za prav delate tukaj?« »Kaj delam?« je odvrnil igropisec. »Me-ro jemliem za novo žaloigro.«

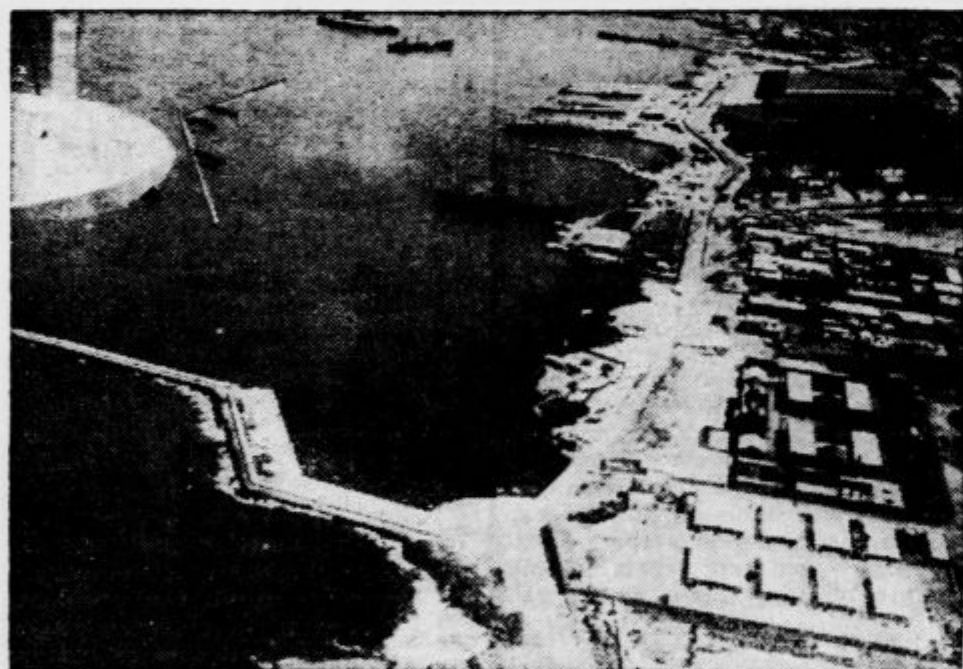
VS AK DAN ENA

»V listu pravkar berem, da so našli pismo, ki ga je Napoleon pisal Mariji Luizi.« »Saj vedno pravim, pošta dela z velikansko zamudo!«

(»Tidens Tegne«)

Pristanišče v Aleksandriji

je bilo te dni hudo bombardirano

Kulturni pregled

Feljton iz Rima Doživetje katakomb

Staro Appijsko cesto v Rimu bi dal za ne vem koliko modernih cest in ulic. Morda zato, ker se mi je pojavljala v sanjah, da se zdavnaj prej, preden sem jo videl v resnici; morda zato, ker je priznana za »cesto cest« in ker je cesta zame že od nekdaj nekaj velikega in skrivnostnega. Žla sveta, črta, ki izginja na obzorju, pot v svet, v njegovo svobodo in neskončno raznočinstvo. Dandanes inamno vse drugačne ceste, toda največje in najlepše so ustvarjene za vozila, v katerih se krajina spreminja v filmske podobe. Moderne ulice in ceste nimajo na sebi nič sanjskega, ker ne poznajo preteklosti. Na njih si kvečjemu lahko zamišljamo budočnost s še večjimi arhitektonskimi liki in še drzejšim prometom. Stare ulice pa vodijo v sanjski svet, v pravljice; stare ceste so zračene s krajino in na njih si laže zamišljati popotnika in romarja, kakor pa sodobnega dirkača.

Zdelo bi se mi, da nisem bil v Rimu, če ne bi bil na Via Appia antica. Na nji se poteze Rima velenjajo v njegovo krajino, prehajajo v zeleni mir Rimske Kampanje Cloveku, ki ima naravno pasatišča in je dojemljiv za svojski čar starinskih reči in pojavov, se na hipe zazdi, da je stari Rim na tej cesti bližji današnjemu človeku nego na sami Via del Impero, kjer je pogled vpraz oblegan od tolikih slavnih razvalin. Vtis koreninimi nemara v občutju, da je na Appijski cesti Rim združen s prirodo, s starimi etruskimi tli, z nečim, kar vprav izdihava vonj preteklosti. Ciprese in

pinije, ki tako značilno izpopolnjujejo čedalje redkejšo arhitektonske sledove davnega človeškega selišča, imajo ob tej cesti, ki je videla toliko minljivih tokov človeškega življenja, več kakor samo vegetacijski značaj. Zdi se, da jih je postavila v podobo krajine umetnikova roka in ji je tako z nekaj potezami vtisnila čisto sovrstven obraz. Ko sva ondan hodila s tovarišem po tej cesti, bi bil kmalu hvaležen prometnim omejitvam, samo da bi lahko čim dalje hodil po cesti, ki sta jo občudovala Goethe in Chateaubriand. Zavidal sem Gregoroviusu za njegovo pota z nahrbtnikom in s palico v roki — pota, ki so bila bližja romanju kakor našemu motoriziranemu begu, s katerim drvim do stokrat mimo največjih in najintimnejših lepote, ne da bi ujele kaj več, kakor slabo razviti duševni film, ki mu manjkata ozadje, globina in jasna ostruost potez.

Pot h katakombam sv. Kalista vodi čez vrt, ki ima ob tem času ves čar poznega razcveta pomladi; grede cvetočih lilij in grmovje vrtnice se s svojimi barvnimi učinki prelegajo pobožni straži črnih cipres. Kraj, v katerem je izginil zadnji hrup Rima in ki združuje s svojo mirno, dejal bi klasično pozicijo prvo lepoto Rimske kampanje, je kakor ustvarjen za samotno meditacijo. Ure, ki bi jih mogel tu preživeti, bi utegnile bolj kakor karkoli drugega pomiriti duha in mu odpreti sredi blaznega vrtinca današnjih dejstev nekoliko mirnih linij, podobnih modrim črtam obzorja nad

Tirenskim morjem. Toda »bes hitrosti«, ki je bolezen današnjega časa, je tudi tu zakril tisto »soif d'infinie«, ki se nam pojavlja samo na posebnih in izrednih mestih, kjer duh zasluži pravo podnebje svoje presnove.

Treba je bilo pohiteti. Zunanost najznamenitejših rimskih katakomb ne napoveduje v ničemer edinstvenega pokopališča prvih kristjanov. Šele ko zapustiš zemeljsko površje in kreneš s svečico v roki v stare rove, ki so jih izrile v tla Rimske Kampanje zdavnaj strohnele roke pobožnih kristjanov iz prvih stoletij, se ovedeš, da si vstopil v čudovito preprosto in s s'jem vere razsvetljeno mekropolo. V štiri nadstropja pod zemljo se spuščajo ruvi in za obsegajo do malega dvajset kilometrov. Tri sto tisoč mrljev je našlo ob teh rovih prostor za pešičko svojega prahu in za večni mir, čigar slutnja jim je obenem s prividom drugega, bolj svetla lajšala bolest smrti. Skoraj banalno zbur v teh temnih hodnikih, med tolikimi mrlji iz prvih štirih stoletij krščanstva, ciceronova beseda, ki je od tolikega ponavljanja postala gladka kakor očenaš.

Ponekod se vidiš napise, ki so ganljivi v svoji preprostosti ter ostanke fresk in reliefov, med katerimi prevladuje motiv dobrega pastirja, kakor ustreza slikoviti besedi evanjeljaja, ki se izraža v prilikah in podobah. Tu in tam opaziš kakšno okostje, vendar je ogromna večina trupel že zdavnaj strohnela v prah, ki se je vlekel kakor tanka plast v vdolbine. Ko se tako opotekaš s svečko po neravnih hodnikih pod zemljo, imaš občutje, da vdihavaš vase atome teles nekdanjih srečnih in nesrečnih ljudi, ki so živeli v jutru krščanstva in ki jim je bil nauk evangelistov ne le časovno, marveč tudi duhovno bližje nego more biti nam — tudi onim, ki menijo, da so mu bli-

zu. V tej ogromni grobnici sem bolj kakor v vseh bazilikah doživel preprosto velično starokrščanskih občin z njihovo medsebojno povezanostjo, z vzajemno požrtvovalnostjo vernikov, s samoumevnostjo odgovorov in z voljo do mučeništva. Ki se je vedno v zgodovini najbolj maščevalo nad zadržali; ki je pognojilo s svetim hranilom slehern ideal in posvetilo sleherni prepričanje.

Ta pot po katakombah ni trajala niti toliko časa, da bi dogorela v roki skromna svečka, ki jo plašča z vstopnico. In vendar sem stopil med lilije in ciprese, ki rastejo blizu teh posvečenih tal, z močno vizijo nekega čisto drugega sveta, nego je naš današnji. Ko sva s tovarišem nekaj časa hitela peš po stari Appijski cesti, da ujameva najhitrejšo zvezo s središčem Rima, sem se moral vpraševati, čemu je pot po starokrščanski grobnici zgubila sleherni grozo pred ničevalno silo smrti in čemu se je njeno delo v teh podzemnih prostorih zdelo tako naravno, kakor če je šla kosa čez zrelo žito? Morda je tristo tisoč trupel v tej mekropoli zapustilo v prostoru nad svojim prahom tudi duševne atome svoje vere v višji smisel življenja, kakor je zapustilo molekule svoje strte telesne podobe? Z melanholijo sem še dolgo mislil na sveti mir njihovih prostorov.

Novi nastopi v Operi

V poslednji uprizoritvi »Fausta« sta pela vlogi Margaret in Mefista Heybalova in Lupša. Heybalova je bila pevski odlično razpoložena ter je v tem pogledu podala svoj vlogi z jasnim, svežim glasom, tehnično izvrstno pripravljeno in izdelano, kultivirano ter z močno naglasnim čustvenim doživetjem. Ki se je stopnjevalo od slike do slike in je vtislilo nje-

nemu prikazu podoba vernega, prepričljivega dogajanja. Dinamičnost, impulzivna razgibanost in temperamentni izraz, ki ga je pevka vložila v svoje glasovno izvajanje, je skupno s prej omenjenimi značilnostmi ustvarilo močno aktiven lik Margaret, kakor je običajno sicer v tej vlogi nismo vajeni; bilo pa je v polnem soglasju z močnim doživljanjem, ki ga že pevski izkazuje Heybalova tudi v drugih svojih vlogah. Kakor pevski, pa je bila zelo dojemljiva in po dinamični stopnjevitosti pevskemu ustrezajoča tudi v igalskem pogledu, v katerem je prav tako kreirala izrazit, dovolj nežen pa hkrati strasten in prefinjen lik Margaret. Tako pevski kakor igalski njena kreacija glede na stopnjevan izraz sicer ni bila v popolnem skladu s stilom vloge, vendar je bila izborna izdelana ter učinkujoča in je dala celotnemu poteku dejanja velikega poleta ter zlasti v pevskem pogledu kvaliteten porast.

Lupša je oblikoval Mefista pevski zelo dobro; posebno srednja lega, ki mu je najbolj izdelana, je zvenela ter še zavoljo prijetne barve njegovega glasu bolj simpatična. V višjih legah je nekoliko forsiral, zato se pojavljajo neke vrste prizvoki, ki njegovo, sicer ugodno kvaliteto nekoliko zmanjšujejo; podobno opazamo tudi v nižjih legah, kjer je glas tudi nekoliko slaboten in ne dobi potrebnega zvoka. So pa to malenkosti, ki jih bo pevec s sistematičnim delom mogel odpraviti. Vsekakor je bil njegov Mefisto v pevskem pogledu ugoden, estetski lepo oblikovan lik, ki pa ni našel pravega odziva na igalski strani. Mefisto je psihološki težka vloga, ki potrebuje posebne poglavitne in razumevanja. Lupša, ki je po maski in igri prevzel Popovljevičev prikaz, omenjenim zahtevam prav gotovo še ni zadovoljil in ni nudil

SPORT

Štirje najboljši med seboj

V nedeljo prvi polfinalni tekmi za pokal SNZ

Pokalno tekmovalstvo SNZ, ki smo mu v začetku pripisovali bolj ali manj prehodni pomen — včasih bi kar dejali, da zanj niti med moštvi niti med občinstvom ni pravega veselja — je zdaj v teh suhih sportnih časih dobilo značaj velikega sportnega dogodka. Ne mislimo zaradi tega, ker se tisoči tresejo za usodo tega ali onega izmed udeležencev, niti zato, ker je ob nedeljah na nogometnih igriščih ljudi kakor ob godbi pred Prešernom, temveč samo zato, ker v teh dnevih prav za prav — z redkimi izjemami med atleti — samo nogometaši vztrajno bijejo sportno ledino, odkar nas je potegnil v svoj vrtnec — novi čas...

Tekmovalstvo, ki je v teku že nad mesec dni, je zdaj prispelo tako daleč, da bo menda postalo zanimivo še za mnoge takšne, ki so mu do zdaj še obračali hrbet. Po dveh izločilnih krogih s po dvema tekmovalcem od vsakega 11 ljubljanskih klubov do polfinala prispeli vsi štirje — najboljši ali najsrečnejši — in med njimi se bo v prihodnjih nedeljah začela ona prava borba za prestiž in tudi pokal, ki že ne bo brez vsake privlačnosti.

Da ponovimo kandidate! Mars, Ljubljana. Hermes in Slavija, imena, ki menda

že dolgo niso bila zapisana tako tesno drugo ob drugem kot nasprotniki v isti konkurenci. Zelo različna je njihova forma že na papirju, še bolj peštra je pot, ki jih je privedla do sedanjih pozicij v tem tekmovalstvu. Bodisi kakor koli, zdaj so dosegli polovico poti, zdaj so vsi štirje semifinalisti v tekmovalstvu za pokal SNZ, prvi nogometni konkurenti, ki je bila izvedljiva v novih razmerah.

Prihodnja nedelja bo prinesla prvi dve srečanja v tem polfinalu, in sicer po naslednjem razporedju:

HERMES : SLAVIJA ob 10. na stadionu Hermesa in

MARS : LJUBLJANA ob 18. na igrišču Ljubljane.

Na oba para se bomo do nedelje še povrnili.

Nogometni spored te nedelje obsega razen gornjih dveh tekem še tri prvenstvene tekme juniorjev, in sicer:

Slavija : Ljubljana ob 15.30 in Mars : Grafika ob 16.45, obe na igrišču Ljubljane, ter Jadran : Korotan ob 9.30 na igrišču Korotana. Asilini SK Moste pripravljata razen tega še poseben pokalni turnir s sodelovanjem vojakov, Grafika in Jadran.

Iz razgovora s Franjom Punčecem

Kaj pripoveduje naš najjačji jugoslovski teniški igralec, ki se je po 7 mesecih te dni spet vrnil v Zagreb

Tudi letos je prizadevanju berlinskih sportnih krogov uspelo, da se izvede tradicionalni binokstni teniški turnir. Ker so italijanski igralci odgovorili sodelovanju, je bilo treba čimprej najti novega dobrega nasprotnika in tako so se v Berlinu spomnili na močne hrvatske igralce, da bi z njimi priredili dvoboje med Zagrebom in Berlinom. Toda od slavskih štirih »mušketirjev«, Punčeca, Palade, Mitica ter Kukuljevića, ki so si med drugim leta 1938 priborili evropsko prvenstvo v tekni, za Daviso pokal, je bil samo Mitic doma. Kukuljević živi že nekaj let v Indiji kot gost nekje maharadž, ki ga je spoznal na svojih številnih uspešnih turnirjih po vsem svetu. Punčec, ki spada razen najboljšega nemškega igralca Henckela in Madžara Asbtha med najboljše evropske igralce, ter znani fevčar Pallada sta med tem prebivala »nekje« na francoski rivieri. Od njih zadnjih nastopov v Španiji sredi februarja t. l. prav za prav ni nihče natančno vedel za njune bivašče.

»Prve dni februarja smo nastopili proti najboljšim španskim igralcem v Barceloni in zmagali s 3:2,« tako je pripovedoval Punčec enemu izmed nemških sportnih poročevalcev na klubskih prostorih Rot-Weissa v Berlinu o prišli medmestnega turnirja med Zagrebom in Berlinom letos o binokstih. »Ko smo bili na povratku preko francoske riviere in Italije v domovino, so nas v Mentoni ustavili, češ da nam je potekel vizum. Ko smo čakali na njegovo podaljšanje, smo izvedeli, da je na Balkanu izbruhnila vojna. Seveda nismo več mislili na nadaljnjo pot, temveč kar ostali v Monte Carlu. V zgodovinski dobi od tedaj pa do danes smo prebili marsikatero

uro v skrbeh, pa tudi v veselju. Mnogo smo sedeli za radijskim aparatom in pazno poslušali oddaje domačih in tujih postaj.

Čas pa je kljub vsemu potekal zelo počasi in potrebne formalnosti nikakor niso hotele biti urejene. Sledečji me je dne 28. maja letos zastopnik DNB v Vichyju — mimogrede rečeno je imel ta novinar ogromno posla, preden nas je odkril — poklical in vprašal, ali bi hoteli sodelovati v teniškem turnirju med Berlinom in Zagrebom. Vse ostalo se je potem odigralo s filmsko naglico. Dne 30. maja smo zapustili Monte Carlo, kjer so nas nemška oblastva oskrbela z živili, ki jih sicer zelo primanjkuje. Iz Vichyja smo se z avtom odpeljali do Pariza preko meje med zasedeno in nezasedeno Francijo in prispeli v nedeljo dne 1. junija v Berlin. Bili smo brez vsake teniške opreme, ker smo morali zaradi pomanjkanja denarja v Monte Carlu sčasoma spraviti v denar vse, kar smo imeli, da celo dragocene strune za rakete, ki smo jih prinesli s seboj iz Španije. Toda nemški sportni tovariši so nam pomagali vsakemu, jaz sam sem lahko igral z raketo Henckela samega. Čeprav se ta dvoboj ni končal z zmago za nas, smo vendarle preživeli v Berlinu marsikatero teko urico. Povsod smo videli prijazna lica in res pomčeni sem na to, da spadam med prve sportnike, ki so mogli zastopati našo mlado nezavisno državo v Nemčiji.

Pri vsem tem pa se le od srca veselim na povratek v domovino, ki je nisem videl že 7 mesecev. Ko bom tam, bomo spet pridno vežbali, da bomo lahko dne 29. junija v turnirju z Nemčijo na Dunaju nastopili v nekdanji in čim močnejši formi.

Sem in tja po sportnih terenih

V Zagrebu so preteklo nedeljo — kljub trdim časom za pogonska goriva — otvorili tudi motokliski sezono z znanimi gorskimi dirkami na Jelenovcu v izvedbi Motokluba Zagreba. Razen hrvatskih dirkačev so tekmovali tudi vozači nemške oborožene sile. Prireditelj je potekla brez vsake neizgode in je prinesla tudi dva nova rekorda, in sicer v kategoriji sportnih motorjev s priklopo do 1200 cm, v kateri je dr. Hribar na BMW vozil rekordni čas 1:18.4. Drugi rekord se je pojavil v kategoriji sportnih motorjev do 350 cm, in sicer v osebi znanega zagrebskega vozača Jerka Babića, ki je prevozil progo v novem najboljšem času 1:09.4.

Kakor smo že včeraj zabeležili, so bili Hrvatje v nedeljo z nogometno žogo v gostih na dveh krajih. Na Dunaju so proti reprezentanci Nemčije izgubili z 1:5, v Gradcu pa je moštvo Zagreba izgubilo proti reprezentanci Gradca z 1:2 (0:1). O slednji tekmi smo mogli šele zdaj zaslediti nekatere podrobnosti, od katerih objavljamo najzanimivejše tudi tukaj.

Gledalec je bilo na tekmi v Gradcu do 3800. Graško moštvo se je v tej tekmi po-

kazalo v odlični formi in je čisto zasluženo spravilo zmago. Zagrebčani so zaigrali v W-sistemu, tako da so imeli vso ofenzivo v rokah domačini. Pri tem pa so se od gostov še zmerom odlikovali branilec Kramer, srednji krilec Pavetić in srednji napadalec Muradori. Gradčani so si že do odmora zagotovili zgodnjetek v dobro, pa tudi v drugi polovici igre so še oni po- višali izid na 2:0. Dve minuti pred koncem je Pavetić iz prostega strela zadel v mrežo in rešil čast Zagreba.

Med važnimi sportnimi prireditvami bližnje bodočnosti je treba omeniti meddržavno srečanje v atletiki, ki bo v nedeljo 19. t. m. med Nemčijo in Italijo v Bologni in za katero se na obeh straneh živahno pripravljajo. Preteklo nedeljo so imeli v Firenci prvi izbirni miting Italijani med seboj, ki je pokazal v splošnem dobre rezultate, vendar se je videlo, da bo treba nekaterim še posebnega treninga. V posameznih disciplinah so bili med drugim doseženi ti-le najboljši izidi:

V stafeti na 4x100 m je najboljša četvorica, v kateri je tekli tudi Lanzl, dosegla čas 41.6. Disk je zalučal najdlje Biancani, in sicer na 48.11 m. Na 400 m z zaprekami so tekli v dveh skupinah, v katerih je dosegel najboljši čas (56.4) Missoni. Na 200 m so trije najboljši, med

njimi tudi Lanzl, dosegli enako znamko 21.9. V teku na 800 m je za desetinko sekunde s časom 2:02 zmagal Dorasencin, medtem ko je v teku na 1500 m brez prave konkurence prišel prvi Colombo s 3:59.4. V teku na 10.000 m se je spet uveljavil znani dolgoprogas Bevilacqua, ki je pustil daleč za seboj vse ostale tekmece in prišel na cilj v času 31:22.4. Pri skoku v daljino je bil najboljši Tržčan Pellarini z znamko 7.20.

Nedavno smo pisali, da je ameriški »Skale« Warnerdam v Los Angelesu s palico preskočil znamko 4.75 m, kar pa ni čisto točno. Naknadno je bilo ugotovljeno, da je ta fenomenalna znamka znašala »samo« 4.71 m in 8 mm. Tako torej znaša novi svetovni rekord, brez računa s milimetri »samo« 4.71 m, kar je vsekakor izreden rezultat. Ta najboljša svetovna znamka se je potemtakem od leta 1912, ko je bila zabeležena prvič s 4.01 m, popravila do zdaj za natančno 70 cm. Spominjamo se še, kakšno senzacijo je nekoč vzbudil znani Norvežan Hoff, ki je leta 1922 prišel na 4.12 m in eno leto pozneje celo na 4.24 m, dokler ga niso v poznejših letih prehiteli številni Američani, med njimi kot zadnji ponovno sedanjí rekord.

Pri tekmarh za kotcarsko prvenstvo Italije na dirkališčih, ki so bile preteklo nedeljo na dirkališču Vigorelli v Milanu in o katerih smo na kratko pisali že v torkovi številki, je med drugimi z dosego prvega mesta v zasledovalni dirki postavil tudi nov svetovni rekord zmagovalec Coppi, ki je prevozil 5 km dolgo progo v času 6:14.2.

V švicarskem nogometnem prvenstvu je bila zadnja nedeljo na sporedu tudi odločilna tekma med Luganom in Nordsteronom, ki se je končala neodločeno 1:1. Po tej tekmi je postal novi švicarski prvak Lugano pred Young Boysom in Servetom.

Nov svetovni rekord na 20 km je dosegel Argentinec Ibarra, ki je prekosil dosežan najboljši znamko na tej progi s časom 1:03:33.1 za 27.1 sekunde. Tudi prejšnji najboljši čas na tej progi so dosegli Argentinci. Novi rekord se je lotil tudi svetovnega rekorda na 10 milj. ki ga brani veliki Finec Nurmi, toda pri tem pa ni imel uspeha.

Naše gledališče

D R A M A :

Začetek ob 19.30 uri

Petek, 20. junija: ob 15. uri: »Revizor«. Izven. Cene od 14 din navzdol. Ob 19.30: Via mala. Izven. Cene od 20 din navzdol. Igra skupina mariborskih slovenskih igralcev.

Sobota, 21. junija: Lepa Vida. Izven. Cene od 14 din navzdol. Nedelja, 22. junija: ob 15. uri: Ana Christie. Izven. Cene od 20 din navzdol. Igra skupina slovenskih mariborskih igralcev. Ob 19.30: Cigani. Izven. Cene od 14 din navzdol.

V petek 20. t. m. bosta v Drami dve predstavi in sicer bodo ponovili ob 15. uri Gogoljevega »Revizorja«, igrar iz ruske komedijske literature. V njej je razkril Gogol korupcijo uradništva in meščanstva v predvojni Rusiji, pokazal je kompleks ljudi, ki jih veže slaba vest, da nasedejo sleparju, ki se izdaja za revizorja. S humorjem in duhovitostjo prežeta igra je silka nekdanjih razmer, podana na satiričen način. Naslovno vlogo bo igral Daneš, glavne pa: Cesar, Nablocka, Levarjeva in Kralj. Režiser: dr. Kreft. Opozorjamo na izredno znižane cene. — Zvečer ob 19.30 bodo igrali mariborski slovenski igralci »Via mala«, znani švicarski pisatelj je napisal dramo »Via mala«, ki vsebuje prizore velike dramatike. Bralci epično in dramatsko razgibanega romana prav tako kot ti, ki ga doslej še niso imeli priložnosti brati, naj ne zamudijo obiska te v vsakem pogledu svojevrstne predstave. Delo je režiral Peter Malec. Igrali bodo: Mira Danilova, Kraljeva, Nakrst, Košuta, Rakarjeva, Starčeva, Košič, Blaž in J. Boltarjeva. Cene so od 20 din navzdol.

Ferda Kozaka sodobna drama »Lepa Vida« spada med tiste igre letošnje sezone, za katere je občinstvo kazalo nenavadno zanimanje. Snovno zanimiva, igralsko učinkovita in udarna slika konflikta v industrijski rodnini, je našla v javnosti živahen odmev. Naslovno vlogo bo igrala Mira Danilova, glavne pa: Levar, Kralj, Jan in Avgusta Danilova k. g. ter: Vida Juvanova, Bratina, Plut, Tiran, Slavčeva, Praprotnikova, Prešetnik in Intiharjeva. Režiser: dr. Kreft. Opozorjamo na izredno znižane cene, ki so od 14 din navzdol.

O P E R A :

Začetek ob 19. uri

Petek, 20. junija: zaprto.

MRAKOVO GLEDALIŠČE

Franciškinska dvorana

Sobota, 21. junija: ob 20. uri: »Sinovi Staroga Rimljana«. Cetrtič. Cene od 2 din do 20 din. Prodaja dnevno od 10. do 13. in od 15. do 17. pri blagajni pred dvorano.

Navdušeno občinstvo pri treh dosedanjih izvrstno obiskanih predstavah je dokaz prodornega uspeha tega najnovejšega Mrakovega dela. (—)

Rumunski petroleji

Iz številka za prvo tromesečje letošnjega leta je razvidno, da so v tem času iz Rumunije izvozili 650.743 ton petroleja. Lansk leto so v istem času izvozili 826.703 tone. Vzrok nazadovanja je v vojni, ki je pretrgala zveze med pristaniščem Konstanco in nekaterimi deželami, ki so prej uvažale rumunski petrolej.

Mali oglasi

Službo dobi

Briv. pomočnika

in vajenca

ali vajenke sprejme

tudi brivce Vaca Rudolf,

Ježica pri Ljubljani.

11538-1

Siviljo

za damsko kostume ter

plašč, sprejem. Pred-

nost imajo mlajše moči

ali praktičantke. Franjo

Miklavž, krojač, Cofzova

9, Ljubljana.

11536-1

Službe išče

Boljše dekle

vajevo vseh gospodnj-

skih del, išče mesto k

boljši družini s 15. ju-

lijem, najraje v Ljub-

ljani, Naslov v vseh po-

slovalnicah Jutra.

11533-2

Uradnica

s 15 letno prakso, večša

slovenščina, srbohrvašči-

ne, nemščina, knjigo-

vodstva, strojepljiva itd.

išče službo uradnice,

blaginčarke ali prod-

jalke. Ponudbe na ogl.

odd. Jutra pod znako

»Lepa izpričevala in

skromna«.

11513-2

Kupim

Preproge

perzijske in druge ku-

pim od privatnika. Po-

nudbe na ogl. odd. Ju-

tra pod šifro »Takoj go-

tovina«.

11466-7

Fotoaparat

na film boljše optike all

Leica, kupim. Sterle, Sv.

Vida nad Cerknico.

11521-7

ACQUISTO: legna da ardere, motori elettrici, trasformatori usati,

usati, buono stato.

VENDO: cipolle, pesche, prugne, pere, mele.

Scrivere: BOTTICELLI LIVIO, Corso Giovecca 47, Ferrara.

KUPIM: drva, električne motorje, transformatorje, rabljene, a v

dobrem stanju.

PRODAM: čebulo, breskve, slive, hruške, jabolka.

Naslov: BOTTICELLI LIVIO, Corso Giovecca 47, Ferrara.

INTERESSAMI ACQUISTI LEGNO COMPENSATO produzione

Slavonia nonché rappresentanza per vendita tutta Italia. Scrivere

PEYTRIGNET, Via Volturno, Genova.

ZANIMAM SE ZA NAKUPOVANJE VEZANIH PLOŠČ slavonske

produkcije ter za zastopstvo za vso Italijo. Naslov: PEYTRIGNET,

Via Volturno, Genova

BANDIERE MARCA WAY

impermeabilizzate — inattaccabili dalle tarme — senza

stampa

21, Via Fontana — MILANO — Via Fontana, 21

ZASTAVE ZNAMKE WAY

nepremočljive, ki jih moli ne morejo uničiti, brez tiska.

Via Fontana 21 — MILANO — Via Fontana 21

Mestni pokopni zavod

Občina Ljubljana

Javljamo tužno vest, da nas je po dolgi mučni bo-

lezni za vedno zapustil dobri oče, stari oče, stric in brat,

gospod

Bregar Franc

18. t. m. po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili

sv. vere, v 79. letu starosti.

Na zadnji poti ga bomo spremlili v petek, dne 20.

junija 1941 ob 5. uri popoldne z žal — kapele sv. Kri-

štofa — k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo 25. junija

1941 ob 8. uri v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

LJUBLJANA, dne 19. junija 1941.

ZALUJOČI OSTALI

BOJ ZA MOMPRACEM

Pustolovski roman

Mož se je vrnil po tleh, ne da bi utegnil zavpiti. Ostali, preplašeni nad tovarišev usodo, so se rajši umaknili.

»Ljubše bi mi bilo, ko bi nas hoteli napasti,« je rekel Portugalec. »Naša postojanka je precej močna, kajti veje nam dajejo dober zaslon.

Gospa Lucy, ne kažite se, če vam je življenje drago.

Iz grmovja, kamor so se bili umaknili napadalc, sta počila dva strela.

»Prijatelj,« je rekel Yanez, »strelajta samo tedaj, kadar bosta videla, da lahko zadeneš. Z naboji moramo varčevati.

Ti lopovi nas hočejo zapeljati, da bi potrosili vse strelivo.«

»Kje neki tičijo sultanovi ljudje?« je vprašal Ind. »In naše spremstvo? Ko bi bili naši tu, bi s to drhaljo hitro opravili.«

Mahoma se je razlegel žvižg, ki se mu je Yanez takoj odzval.

»Mati!« je radostno vzkliknil. »Rešeni smo!

A kaj mu je neki bilo, da je zapustil svojo jahto? Nič drugega ne slutim.«

Spustil se je na tla ter pomagal tudi lepi Nizozemki, ki je zlezla z drevesa.

Tisti hip se je pokazal Mátí s spremstvom dvanajstih mož.

»Ti, Mátí!« je vzkliknil Yanez. »Kaj pa delaš tu?«

»Gospodarja prihajam reševati,« je Mátí odvrnil.

»In kaj se je zgodilo v moji odsotnosti?«

»Zelo neprijetne reči, gospod Yanez. Ta čas, ko so vam tu pripravljali zasop, so poskusili tudi zaskečiti jahto.«

»Kaj se je zgodilo, Mátí?«

»Kitajec, ki je prišel na ladjo, da bi po vašem naročilu prevzel orožje, mi je rekel, da vas bodo skušali ubiti na lovu.«

»Kdo? Mornarji s potopljenega parnika, kaj?«

»Da, gospod Yanez.«

»Kdo poveljuje na moji jahti?«

»Pardar.«

»Ga mar napadajo?«

»Ne vem, gospod. Toda ob vhodu v zaliv so se pokazale tri topničarke, dve angleški in ena nizozemska, in so zaprle izhod.«

»Kaj pa prebivalstvo Vauranija?«

»Naši ljudje ne morejo več na suho, ne da bi jih nadlegovali Malajci, ki se pojavljajo z vseh strani.«

»Ali so napadli jahto?«

»Ne še, a mislim, da ne bo treba dolgo čakati. Sultan jim gotovo ne bo branil, gospod Yanez.«

»Kaj meni, kaj naj storim?«

»Tu ostanite, gospod Yanez,« je rekel neki mornar z jahte, ki je ves potan in blaten mahoma stopil pred Portugalec.

»Tudi ti si tu?« je vzkliknil Yanez. »Se je mar zgodila nesreča?«

»Včeraj zjutraj so na ukaz poveljnika topničark

zasegli vašo jahto,« je odvrnil mornar.

»Kaj se je vse zaklelo zoper nas?«

Ves naš trud bo zaman? Kaj nam je storiti?«

»Tudi jaz bi svetoval, da ostanete tu, dokler ne pride Sandokan,« je rekel Mátí.

»V Vauraniju zdaj ne bi bili varni,« je dodal mornar.

»In kaj je storil Pardar?«

Ali se ni uprl zaplemi moje jahte?«

»Razgrnil je angleško zastavo po palubi in rekel, da vrže v morje vsakogar, kdor bi se drznil stopiti na ladjo.«

»To je bilo edino, kar je mogel storiti,« je priklimal Yanez.

»Poiščimo torej sultana.«

16. poglavje

Zarota

Sultanov pogon se je bil bogato obnesel.</